

MURAT
YALÇIN
DAYI
PARÇASI

MURAT YALÇIN
DAYI PARÇASI

Can aędaş

Dayı Parçası, Murat Yalçın

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ocak 2020, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Düzelti: Mert Tokur

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4190-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750741906

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MURAT YALÇIN
DAYI PARÇASI

ROMAN

♥can

Murat Yalçın'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Şen Saat, 2007

Karga Zarif, 2012

Aşkımumya – İma Kılavuzu, 2013

Hafif Metro Günleri, 2013

Kesik Hava, 2013

İçimde Oğuz Atay ile Orhan Gencebay İkizi Yaşıyor, 2013

Kontrol Kalem, 2015

Pera Mera, 2017

MURAT YALÇIN, 1970'te İstanbul'da doğdu. İÜEF Psikoloji Bölümünü bitirdi. Yayıncılık mesleğine 1990'da başladı, 2000 yılından bu yana *kitaplık* dergisini yönetiyor. MSGSÜ Fen-Edebiyat Fakültesi'nde Editörlük, Çağdaş Türk Hikâyesi dersleri verdi. İlk öykü kitabı *Aşkımumya*'nın (1995) ardından *Hafif Metro Günleri* (1998) adlı anlatısını, daha sonra *İma Kılavuzu* (2003), *Şen Saat* (2006), *Kesik Hava* (2009, TYB Yılın Hikâye Kitabı), *Karga Zarif* (2012), *Pera Mera* (2017, Yunus Nadi Öykü Ödülü) adlı öykü kitaplarını yayımladı. *İçimde Oğuz Atay ile Orhan Gencebay İkizi Yaşiyor: Editöre-postalar* (2013) ile *Kontrol Kalemi: Hay 1000 Post-it* (2015) yazınsal düşüncelerini içeriyor.

Hastane

I. SADAKA

Parmağında eczane poşeti, bekleme salonunun bir ucunda, çenesini bastonuna dayamış, önünden geçenlere bakıyor. Somurtkan değil kesinlikle. Birini aramıyor, hiç kimseyi beklemiyor, üstelik hiç kimsenin hiçbir şeye yaramadığını söylüyor umur görmüş bakışları.

Belki biraz incinmiş, biraz kırılmış, biraz bitkin, belki biraz yılgın da ama yaşama dönük, direnmeye istekli. Benzi sararmış ama hastalıktan, düşkünlükten yana durmuyor gövdesi.

Aczini vakarına gizlemiş akıbetini bekliyor.

Geçecek mi, yaraları onacak mı? O güzelim hırgürlü, söz dinlemez günlerine esenlikle dönecek mi?

Beni görünce enezleşmiş gövdesine bir zindelik geldi, yüzü ışıdı, metal bastonuna tutunup doğrulmak istedi.

Ona doğru yürürken yaşlılıkta, hastalıkta bir tür dindarlık buldum.

Kalkma, kalkma dayıcığım, dedim uzaktan. Daha kalkmadan yetişip oturduğu yerde kucaklaşmayı başardım.

Üstüme abandı, salya sümük başladı gevelemeye: Yahu birini görünce gülecekken ağlıyorum, niye ağlıyorum ki, ben şimdi seni görünce neşelendim, güldüğümü

sanıyorum ama bak işte ağlıyorum. Gözlerini sildi. Ben aslında ağlamıyorum, dedi. Yalnız, o kadar ciddiym ki her şey bana komik geliyor.

Arkasına yaslandı, dazlaşmış kafasını avuçladı, kalan ince saçlarını geriye doğru sıvazladı. Emziği ağzına verilmiş çocuk erinciyle bir süre sustu.

Parlak burunlu ayakkabılarının aynasında yansıyan asık yüzüne doğru eğilerek, ağlamak pis bir alışkanlık oldu bende yahu, dedi.

Olsun, dedim, öyleyse öyledir, ağlaman gerekiyorsa ağlarsın. Üstünde durmuyordum gülmesinin ağlamasının ama bana bir us çabasıyla edinilmiş, bir başka bilincin sesiyle söylenmiş gelen bu sözü çok tuttum. Benimsedim. Bir de, suratı asık da olsa ayakkabılarını boyatıp hastaneye öyle gelmesine sevindim. Muratpaşa avlu duvarı dibinde fırça sallayan Palabey'e uğramıştır gelirken, yılların dostluğuyla dertleşmişlerdir diye düşündüm.

Her şey yolundaymış da eve misafirliğe gelmiş, can beslemeye düşkün biriyle havadan sudan konuşurcasına, yolculuğunun nasıl geçtiğini sordum. Soruma doğrudan yanıt vermek yerine parmağına geçirdiği kalın poşetin ağzını araladı. Boy boy ilaç kutularını tek tek çıkarıp bir bir anlatmaya başladı.

Nasıl gereksiz, nasıl uzun anlattığını anlatamam. Ölüme yanaşık bunca laf ağlama nöbetini geciktiriyordu belki ya da belki olanları sıra gözeterek, ayrıntılara dalıp çıkararak anlatmak duygulardan sıyrılmamasına yarıyordu. Çetin koşullara katlanmanın bin bir yolu var, kimin, ne zaman hangisini tutacağı bilinmez.

Lafı nereye getirecek derken susuverdi. Oturuşunu değiştirme çabası bir sıkıntı, bir kaygı belirtisiydi. Ne oldu demeye kalmadan sağ yanındaki sandalyeye uzanmaya çalıştı.

Böyle olmaz, böyle yatamazsın dayıcığım, diye karşı çıktım. Sen otur, ben şimdi bir sedye bulurum.

Sedye değil de sağlam bir tekerlekli sandalye. Kim bilir şimdi kaç saat kapı kapı dolaştıracaklar bizi.

Seni de işinden alıkoydum, dedi. Muayene, tahlil işlerinin beklenenden uzun süreceğini bana duyurmak mı istedi?

Sen dur, şöyle yaslan, ben şimdi bir tekerlekli sandalye alır gelirim, dedim. Nasıl istersen, dedi.

Çıkış kapısına doğru ilerledim. Sağa sola bakınırken hastasını tekerlekli sandalyeyle götüren etine dolgun, küllü sarı saçlı bir Çingene, abi sandalye arıyorsan ta Acil'e gidecen, dedi. Sağ ol, dedim. Bulabilin işallah, dedi arkamdan.

Tanımadığım bir kadının neyin peşinde olduğumu anlayıp, Allah yardım etsin kardeş makamında bana şans dilemesi yüreğime kaygı saldı. Besbelli güçlkle sahip olmuştu tekerlekli sandalyeye. Bakalım başarabilecek miydim, benim de öyle bir sandalyem olacak mıydı? Yoksa ellerim bomboş, buradaki varlığımı yalanlayan adımlarla, kös kös dönecek miydim?

Geniş bahçenin bir ucundaki kafeterya bin bir ayak, karın doyuran dertlilerle dolu. Sağa sola koşturanların arasından Acil'e yollandım. Parkın içindeki büfenin yanından uzayan dar basamaklı bir geçit buldum. Oradan indim. Mekân basan elebaşı hışmıyla içeri daldım.

Danışma'daki kıza yanaşıp tekerlekli sandalye aradığımı söyledim. Meğer kulağında kulaklık telefonda konuşuyormuş. Beni dudak okuma yöntemiyle, yani gözleriyle dinleyerek karşı koridoru işaret etti. Gösterdiği yolda yürürken kızın kimseyi anlayıp dinlemeye gereksinim duymadığını, herkesi bu koridora yönlendirdiğini düşündüm.

Koridorun sağında geniş bir alan çıktı karşıma: Tekerlekli sandalye parkı. Bazısı duvara sıralanmış bazıları yan gelmiş yatıyor. Küçük bir masada oturan tellak kılık-lı bıyıklı adama sandalye alacağımı söyledim. Nereye gö-

türeceksiniz, dedi. Poliklinikler'e, dedim. Kimlik bırakacaksınız, dedi. Elimi koyun cebime attım, arka cebime attım, apışıp kaldım. Cüzdanımı metroda trene bindikten sonra çantama koyduğumu anımsadım.

Geliyorum, diyerek gerisingeri dayımın yanına koştum. Kimliksiz ama bilinçli bir koşu. Kendine sahip çıkmayan birine çanta emanet edip sandalye bulmaya çıkan kendimi kınadım, alaylar ettim, kalaylar bastım. Aklıma şaşayım, dayımın delimsirekliği bana mı bulaştı ne.

Oturduğu yerde yan yatmış gövdesini uzaktan görünce hızlandım. Dayım pineklemekte, çantam yanı başında. Gürültü yapmadan bebek odasında kalmış eşyayı almaya çalışan bakıcı dikkatiyle çantamdan cüzdanımı alırken öbür yandan, yani karşıdan bakıldığında da hırsız sanılıp suçüstü yakalanacağım kaygısına kapıldım. Her yer bana kaygı, her davranış bana tasa. Böylesi kuruntuları üzüntülü, telaşlı anlarda bir avuntu saymalı mı, bilemem. Gerçekle yalan, yaşamla düş yer değiştirir biteviye, adına dayanma gücü deriz.

Yeniden merdivenli geçide yöneldim, Acil'e bu kez daha acil biçimde, bodoslama daldım. Sandalye koridorundaki adamı görseydim, al sana kimlik, al sana, al sana, diye hançerlerdim. Kimse yoktu, boşu boşuna gidip gelmişim. Kimse nereden geldin, nereye gidiyorsun, kimlik mimlik demeden sandalyeyi kapıp çıktım. Uçar adım, hani neredeyse tekerlekli sandalyeye kurulup kendi kendimi sürerek vardım dayımın yanına.

Dayımın yanındayken her şey iyi, her durumu normal geliyor. Uzağındayken öldü ölecek sanıyorum oysa.

Bu kez öyle olmadı, baktım hırpani bir adam duruyor karşısında. Bizimki Napolyon, sağ eli ceketinin iç cebinde. Adam sakalının ortasındaki dudaksız ağızından püskürttüğü dualarla ellerini uzatmış göz diktiği paraları kapıp gitmeye hazır.

Cürmümeşhut yapmış fiyakalı bir kolluk havasıyla, hayrola, dedim. Hiç, dedi. Nasıl hiç, kim bu dayı, dedim. Garibin biri işte, paraya ihtiyacı varmış, hazır birini bulmuşken fitremi vereyim dedim. Üst perdeden parladım. Sadaka-i fitır ha, dedim, o sadakayı fitil fitil burnundan getirir senin bu dalavereci.

Dayıma çıkışarak vesayetimi göstermek, böylece dilenciyi sindirip kontrol altına almaktı niyetim. Adam, öküzün bıçağa bakmasını andıran gözlerini öyle bir belertti ki, dayın olmasa o lafları yedirirdim sana, demiş kadar oldu. Hiç umursamadım. Hadi, uza bakalım, zavallıya tebelleş olmuş madik atmaya kalkıyorsun, leş kargası. Dayıma döndüm, kim bu ekilmediği yerde biten sırnaşık herif, dedim. Celallenme yahu, dedi, ben çağırdım onu.

Öyle deyince beynimde şimşek, yıldırım, heyelan, sel, orman yangını, tsunami, grizu, volkanik patlama cinsinden ne varsa harekete geçti. Şaşkınlığımdan yararlanan dayım, top top bezlerini açıp öven çerçi ağzıyla anlatmayı sürdürdü.

O anlattıkça ben yumuşadım: Halim selim, munis, çelebi bir latilokum oldum. Meğer beş ay önceki kontrole gelişinde kantinde tanışmışlar, para vermiş, çay ısmarlamış, telefon numaralarını vermişler birbirlerine, ayrı kaldıkları dönemde de adam sürekli arayıp izlemiş hastalığını, kimselerin etmediği hayırdualarda bulunmuş, şifa dileklerini bildirmiş. E burada olduğunu öğrenince de damlamış işte, ne varmış.

Herif bir profesyonel, hastanenin kadrolu soyguncusu ama benim işini düzgün yapan insanların değerini gören yanım öne çıktı dayım anlattıkça. Handiyse elimi cebime atıp, bak itiraz falan istemem, bu da benim bu yılki fitrem, zekâtım, buyur al, diyecek zekâyaya ineyeğim.

Dayım dizine koyduğu elinde üç ellilikle anlatacağı daha, sonra öbürü sazı alacaktı bıraksam. Az önce ölüp

ölüp dirilen adam beni gördüğünde değil de herifi gördüğünde bu zindeliğe kavuştuysa durup düşünmeliydim. Eh, ağızımda dua olaydı benim de, bol keseden inan dağıtardım.

Peki, dedim kararlı bir sesle, anlaşıldı. Elliliklerden birini çekip adama uzattım, aç yalıncağ değilsin yeter bu, hadi lütfen başka kapıya, dedim. Allah razı olsun kardeşim, kusura bakma amca seni de rahatsız ettim, ki-barlığına bürünüp ağızında kalan başka duaları da olduğunu göstererek kalktı gitti. Ara beni, dedi dayım ardından, ağlamaklı bir sesle.

O gidince beyazlaşmış kaşlarının altında gözkapakları yarı yarıya indi. İşin rengini değiştirip yalan dolan oyununu bozdum diye bana kırıldığını saklamaya çalıştı. Dayıcığım, nerde açılmış avuç görse eli cebine gider, yerde eldiven görse para atar üstüne.

Bak yine ağlıyorum, görüyor musun, halbuki ağlayacak hiçbir şey yok, dedi. Yok tabii, dedim, ağlayacak ne var dayıcığım, tersine acayip bir komedi bu, adam seni güzel sağmış. Yetişmesem ananı da ağlatacaktı, diye uzattım içimden.

Olsun, dedi, garibin biri o da. Sonra telefonunu çıkarıp arama kaydını gösterdi. Bak, adı Çetin. Gözlüksüz göremiyorum artık dayı, dedim. İşte, yazıyor burada, dedi, elinde bir kanıt, bir resmî belge tutuyormuşçasına.

Tamam, neyse, anlaşıldı, sen yine Çetin diye bir arkadaşın var say, gerisini boş ver. Şimdi kalk da şu sandalyeye otur, ben gidip sıra numarası alayım.

Numarayı almıştım, dedi soğuk bir sesle. Cebinden sıra numarası kâğıdını çıkarıp uzattı. Sonra, sonra sandalyeye kuruldu, bastonunu dizlerinin arasına sıkıştırdı, bana yol göstermeye başladı: Şu pembe koridor, şuradan sağa, şu kapının önü... Laf kalabalığı yaparak oyalamaya boyalamaya çalışması gülünçtü.

O numarayı az önce Çetin aldı değil mi, dedim. Sen gelene kadar vakit kazanalım istedim, ne var bunda, dedi. Tamam, önemli değil dayıcığım, deyince de bu kez yerindiğimi düşündü. Seni çiğnedim sanma sakın, dedi, hazır para almaya gelmişken işe yarasın kerata diye rica ettim, o kadar.

Dolandırıldığını ortaya çıkarmam, aldatıldığını anlamak onurunu kırmış olabilirdi ama kendince büyüklük gösterip çocukça alınganlık göstermeme üzüldüğünü belirtmeyi yeğledi. Önce beni pehpehlemek için sevgili dostu Çetin'e kerata dedi, o da yetmez diye kendini hatır bonosuna çevirip harcadı.

Ağdalı bir salya oldu aktı ağzından şu laf: Boktan te-razinin dirhemi tezekten olur, boş ver, hadi sen işine bak.

II. İSPENÇ HOROZU

Sırtımda yumurta kümesi, pardon küfesi, vardım oturdum yanına. Antin kuntin insan parkı, kantin dedikleri. Pencereden kirli, esmer bir gün sızıyor salona. Kâğıt bardaklar içinde sade suya kına yakılmış çaylarımızı içmiyoruz. Onu bilmiyorum, benim aklımın patikalarından evrenin evrimi, bugüne izdüşümleri falan geçiyor.

Birer kadeh carmakçur olaydı şimdi önümüzde, gör o zaman filozofiyi, dedi. Cenazeyi nereden kaldırdınız, dedim, ben gitmedim. Bilmiyorum, dedi. Cenaze düğün levazımatı olacak adam değilim demek isteyen bir suskunluk. Sonra da gelseniz olurdu, dedim, laf koymuş olmaktan çekinerek. Sert bir çıkışla, o başka, abim o benim, aksırsa koşarım, dedi.

Yıllar önce düştükleri mahkeme kapılarını, dayımın ona taktığı İспенç Horozu lakabını anımsadım.

Sizi görünce sevinecek, dedim, yalnız gözlerinden yaş boşanarak gülerse şaşırmayın. İster ağlasın ister gülsün, dedi, sen beni yanına götür, gerisini seyrete.

Belki biraz incinmiş, biraz kırılmış, biraz bitkin, belki biraz yılgın da ama yaşama dönük, direnmeye istekli. Benzi sararmış ama hastalıktan, düşkünlükten yana durmuyor gövdesi.

Aczini vakarına gizlemiş akıbetini bekliyor.

Geçecek mi, yaraları onacak mı? O güzelim hırgürlü, söz dinlemez günlerine esenlikle dönecek mi?

“Dayı Parçası” başlığı bir yerde aslan parçası deyişini anırtıyor bir yerde de tam tersini, zayıflığı hatta parçalanmışlığı... Romanın anlatıcısı, gençliğinde sol görüşlü bir adam olan çok sevdiği dayısının giderek milliyetçi-mukaddesatçı kesilişini, uzun süren hastalık dönemindeyse kendini büsbütün öbür dünyaya adamışlığını anlatıyor.

Özünde kaçınılmaz tecrübeleri irdeleyen bir roman bu. Dört bölüme ayrılan, otuz dokuz kısa öyküden oluşan **Dayı Parçası**’nda Murat Yalçın, anlatıcının gözünden ölüme yazgılı bir kişinin hastanedeki, evindeki tedavi sürecini, cenazesinin ardından da sevenleri ve yakınları tarafından hatırlanışını, hatta hayatının yeniden kurgulanışını gözler önüne seriyor. Ancak derinden derine sergilediği mizahi yaklaşım sayesinde, yaşam sevgisini yeniden kazanmak için hastalık, yaşlılık, ölüm, yas gibi olgularla bir nevi dost olmayı seçmemiz gerektiğini fısıldıyor.

#ölüm #hastalık #tedavi #geçmiş #hatırlayış #yas #yaşamsevgisi #mizah #yüzleşmek #yaşlanmak

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [canyayinlari](#)

roman

ISBN 978-975-07-4190-6

9 789750 741906